

A FELELŐSSÉGI RENDELKEZÉSEK, MINT HITELEZŐVÉDELMI ELŐÍRÁSOK.

Dr. Bakos-Kovács Kitti

TÁRSASÁGI JOG I.

Jelen tananyag a Szegedi Tudományegyetemen
készült az Európai Unió támogatásával.

Projekt azonosító:
EFOP-3.4.3-16-2016-
00014

A FELELŐSSÉGI RENDELKEZÉSEK, MINT HITELEZŐVÉDELMI ELŐÍRÁSOK.

Dr. Bakos-Kovács Kitti PhD.
egyetemi adjunktus

1. A felelősségi tényállások rendszere a jogi személyek jogában.
2. A felelősségi rendelkezések funkciója és jellemzői.
3. Helytállási kötelezettség a jogi személy vagyona által nem fedezett tartozásokért.

OLVASÓLECKE

IDŐIGÉNYE: 35 PERC

1. A FELELŐSSÉGI TÉNYÁLLÁSOK RENDSZERE A JOGI SZEMÉLYEK JOGÁBAN.

A társasági jog felelősségi alakzatainak **magánjogi beágyazottsága** nem kérdőjelezhető meg, azonban a helytállási kötelezettséget megalapozó normák összessége kinőve a polgári jogi felelősség rendszeréből a jogellenes károkozás tilalmára építve, valamint a kárelosztás optimális rendszerét szem előtt tartva **egy differenciált, különféle tényállásokra épülő felelősségi rendszer** megszületését eredményezte.

A jogi személy tartozásaiért való helytállás szabályai, a gazdasági társaságok tagjának mögöttes felelőssége, a jogi személye tisztségviselőinek vagy könyvvizsgálójának kötelezettségszegése esetén érvényesíthető igények, valamint a cégjogi és a csődjogi rendelkezések között megtalálható – többségében – a cég végelszámolójának, az adós felszámolójának vagy a vezető tisztségviselőt terhelő speciális felelősség feltételeinek jogszabályi meghatározása **rendkívül széleskörű és szerteágazó**. *Jelen olvasólecke célja a Polgári Törvénykönyvben nevesített, a jogi személy vagyona által nem fedezett tartozásokért való felelősség szabályainak részletes bemutatása.* Az olvasólecke magában foglalja a gazdasági társaság tagjának a társaság működése alatt fennálló, valamint annak jogutód nélkül történő megszűnését követő helytállási kötelezettségének elemzését. Kitérünk a felelősségáttörés szabályainak bemutatására is.

Mindezek előtt egy rövid összegzés erejéig kitekintést tennénk az alábbi áttekintő ábrában a jogi személyek, illetve ezen belül a gazdasági társaságok, a cégjog tekintetében a cégek, valamint a csődjog vonatkozásában az adós gazdálkodó szervezet működésével összefüggésben nevesített felelősségi tényállásokra.

1. sz. ábra: Felelősségi rendelkezések azok jogalapja szerint a jogi személyek jogában.

A Ptk. jogi személyek általános szabályai alapján	A gazdasági társaságok közös szabályai alapján	Ptk. egyes gazdasági társaságokra irányadó szabályai alapján	További kiegészítő tényállások alkalmazása
☐	☐	☐	☐
☐ főszabály	☐ társulási korlátok	☐ közkereseti társaság tagja	☐ apport túlértékelése
☐ felelősségáttörés	☐ előtársaság megszűnése a bejegyzés elutasítása esetén	☐ betéti társaság tagja	☐ vezető tisztségviselő/felügyelőbizottsági tagok/könyvvizsgáló felelőssége
☐ szétválás	☐ átalakulás	☐ korlátolt felelősségű társaság tagja	☐ Társaságspecifikus szabályok a közkereseti társaság és a betéti társaság esetén: tag hitelezőjét megillető felmondási jog; a társaságtól megváló tag felelőssége; a közkereseti társaság és a betéti társaság egymás közötti átalakulása
	☐ jogutód nélkül történő megszűnés	☐ részvénytársaság részvényese	
Cégjogi előírások	Csődjogi előírások		
☐	☐		
☐ tag, vezető tisztségviselő eltiltása	☐ a vezető tisztségviselő esetében alkalmazható <i>wrongful trading</i> intézménye		
☐ végelszámoló felelőssége (általános felelősségi alakzat; <i>wrongful trading</i>)	☐ a felszámoló felelőssége		
☐ kényszertörlési eljárásban törölt cég tagjának, vezető tisztségviselőjének felelőssége			

A jogi személyek általános szabályai alapján a jogi személy kötelezettségeiért saját vagyonával köteles helytállni; a jogi személy tagjai és alapítója a jogi személy tartozásaiért nem felelnek.

A Ptk. 3:2. § (2) bekezdése a felelősségáttörés esetét rendezi.

A jogi személyek általános szabályai között kerül még meghatározásra, hogy a jogi személyek szétválása esetén az adott hitelezői követelés kielégítésére mely jogutód köteles (Ptk. 3:46. §). Ezzel azonos előírást tartalmaz az egyes jogi személyek átalakulásáról, egyesüléséről, szétválásáról szóló 2013. évi CLXXVII. törvény 21. §-a.

A gazdasági társaságok közös szabályai a tag valamely gazdasági társaságban fennálló korlátlan felelősségére tekintettel a felelősség-kumulációt elkerülve tilalmazza, hogy természetes személy egyidejűleg más gazdasági társaságban is létesítsen olyan tagsági jogviszonyt, ahol helytállási kötelezettsége a társasági vagyon által nem fedezett tartozásokért

korlátlan. Ugyanezen okból fakadóan nem lehet gazdasági társaság korlátlanul felelős tagja közkereseti társaság, betéti társaság és egyéni cég sem [Ptk. 3:90. § (1)-(2) bek.].

Az előtársaság nyilvántartásba vételének elutasítása esetén a gazdasági társaságok közös szabályai az előtársaság működésének késedelem nélküli megszüntetéséért, illetve ennek elmaradásából eredő károkozásért a vezető tisztségviselő helytállási kötelezettségét írják elő a szerződésszegéssel okozott károkért való felelősség szabályai szerint. Az előtársaság vagyona által nem fedezett tartozásokért az előtársaság tagjai harmadik személyekkel szemben egyetemlegesen kötelesek helytállni azzal, hogy korlátolt felelősségű társaság és részvénytársaság esetében mögöttesen a vezető tisztségviselők korlátlan és egyetemleges felelőssége is megállapítható [Ptk. 3:101. § (4)-(5) bek.].

A gazdasági társaságok átalakulása esetén a gazdasági társaságok közös szabályai rendezik a társaságtól megváló tag tagsági jogviszonyának megszűnését követően fennálló helytállási kötelezettségét (Ptk. 3:135. §).

A gazdasági társaság jogutód nélkül történő megszűnését követően a tag a törvényben meghatározott feltételek szerint köteles a megszűnő társaságot terhelő kötelezettségekből származó követelések megtérítésére (Ptk. 3:137. §).

A Ptk. valamennyi gazdasági társasági forma esetén az adott társasági formára irányadó társaságspecifikus rendelkezések között nevesíti a tagok helytállási kötelezettségét, ha a társasági vagyon – a gazdasági társaság működése alatt – nem fedezi a gazdasági társaság tartozásait. Ezen előírások részletes kifejtésére és elemzésére a továbbiakban kerül sor.

A Polgári Törvénykönyv nevesít olyan felelősségi tényállásokat is, amelyek más jogintézményekkel vagy jogviszonnyal összefüggésben határozzák meg a helytállási kötelezettség speciális szabályait. Ilyen például a tőkevédelmi előírásokkal összefüggésben az apport túlértékelése esetén felhívható rendelkezés vagy a vezető tisztségviselő, felügyelőbizottsági tagok, könyvvizsgáló harmadik személyekkel szemben, külső jogviszonyban fennálló felelőssége.

Többek között a felelősségi rendelkezésekhez kapcsoltan, ki nem elégített hitelezői követelések okán cégjogi előírásokon nyugszik azon jogkövetkezmény, amely alapján a cégbíróság a taggal és a vezető tisztségviselővel szemben eltiltást alkalmaz (Ctv. 9/B-9/E. §§).

A végelszámolási eljárás szabályai között határozza meg a Ctv. 99. § (4) bekezdése a végelszámoló kötelezettségeinek megszegésével okozott kárért fennálló felelősségét, amely őt a polgári jogi felelősség általános szabályai szerint terheli azzal, hogy ránézve a vezető tisztségviselőre vonatkozó rendelkezéseket is alkalmazni kell. A végelszámoló felelőssége külső jogviszonyban szubjektív jogalapú, rendes fokozatú, emelt szintű felelősségi mércének

felel meg. A végelszámoló hanyag és felelőtlen cégvezetésével összefüggő speciális felelősségi tényállást rendez a Ctv. 99. § (5)-(6) bekezdésében foglalt *wrongful trading* jogintézménye.¹

Amennyiben a korlátozott tagi felelősséggel működő cég törlésére kénysztörlési eljárásban került sor, akkor a tag korlátlan és a többi taggal fennálló egyetemleges felelősségét határozza meg a Ctv. 118/A. § (1) bekezdése a kénysztörlési eljárásban ki nem egyenlített hitelezői követelésekért akkor, ha a tag vagy a cég részesedését átruházó tagja korlátozott felelősségével visszaélt. A Ctv. 118/B. § (1) bekezdése a kénysztörlési eljárásban törölt cég vezető tisztségviselőjének *wrongful trading* alapú felelősségét nevesíti, függetlenül attól, hogy a jogutód nélkül megszűnt cég korlátlan vagy korlátozott tagi felelősséggel működött.

Az adós gazdálkodó szervezet fizetéseképtelenné válásával összefüggésben a vezető tisztségviselő felelősségének megállapítására ad lehetőséget azzal összefüggésben, ha a vezető tisztségviselő a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet beállását követően – a jogszabályban meghatározott időbeli korlát figyelembe vételével – ügyvezetése során nem a hitelezői érdekek szem előtt tartásával, azok elsődlegessége alapján járt el. Ezen jogszerűtlen gazdálkodás következtében a társaság vagyona csökkent a hitelezői igények meg nem térülését eredményezve, amelyből fakadóan a hitelezőket kár érte (Cstv. 33/A. §).² A felszámoló a felszámolás során az ilyen tisztséget betöltő személyektől elvárható gondossággal köteles eljárni, és a kötelezettségeinek megszegésével okozott károkért a polgári jogi felelősség szabályai szerint tartozik helytállási kötelezettséggel (Cstv. 54. §).³

Az egyes gazdasági társasági formára irányadó speciális hitelezővédelmi előírások közül ehelyütt azokra tennénk rövid kitekintést, amelyek nem a tag a társasági vagyon által nem fedezett tartozásokért fennálló helytállási kötelezettségéhez kapcsolódnak:

A Ptk. 3:140. §-a alapján a közkereseti társaság tagjának hitelezője a társaság vagyonából nem elégítheti ki a követelését. Ebben az esetben nem a gazdasági társaság hitelezője kíván a taggal szemben igényt érvényesíteni, hanem a tag hitelezője keres fedezetet a tag feléje fennálló tartozásának kiegyenlítésére. A tag hitelezőjének kielégítését elsősorban a tag társasági részesedésén kívül fennálló vagyonából kell megtenni; ennek hiányában a törvény lehetőséget ad arra, hogy a hitelező követelésének fedezetéül az a vagyonhányad szolgáljon, amely a tagot a tagsági jogviszonya megszűnése esetére megilleti. Ha a hitelező e vagyonhányadra végrehajtást vezet, a tagot megillető felmondás jogát gyakorolhatja, és ennek eredményeként a tagnak kiadandó vagyonhányadból elégítheti ki a követelését.

2. A FELELŐSSÉGI RENDELKEZÉSEK FUNKCIÓJA ÉS JELLEMZŐI.

A polgári jog által alkalmazott szankciók alapvetően a vagyoni viszonyok megsértésének a kiküszöbölését, a megbontott értékegyensúly helyreállítását célozzák. A polgári jogi felelősség elsődleges célja éppen ezért a *reparáció*, amely az okozott kár megtérítésére irányul, és a jogellenes magatartás folytán előállt vagyoni hátrány kiegyenlítését biztosítja. Ebben az értelemben a felelősségi rendelkezések hatóköre **már csak egy bekövetkezett károkozás helyreállításához kötődhet**, így az utólagos reparáció a hitelezők szemszögéből nézve bár garanciát nyújthat valamely szerződésszegésből eredő kár megtérítésére (például lejárt követelés esetében) vagy szerződésen kívül károkozásra, azonban *kevésbé szolgálja egy még fennálló kötelem és esedékessé nem vált követelés vonatkozásában a megfelelő teljesítés elősegítését és biztosítását*.

A felelősségi rendelkezések által megteremtett védelmi lehetőségek és az üzleti kapcsolatokban járó kockázatok értékelése mindenképpen meghatározó és speciális funkcióként jelenik meg. A jogi személyek jogán belül a gazdasági társaságokra irányadó jogi szabályozás feladata **a különböző érdekek összehangolása** a gazdasági társaság, a tagok, a kisebbség, a stakeholderok és a hitelezők érdekei között.⁴

A klasszikus polgári jogi felelősségi tényállásokkal szemben a társasági jogi jogviszonyokban a megtérítési kötelezettség rendezése kevésbé alapul a felek privátautonómiáján, hanem sokkal inkább **a törvény kötelező rendelkezéseiben testet öltve jelöli ki a helytállási kötelezettség határait**. A **tagok helytállása** jogszabályi meghatározottsága következtében **kógens jellegű és objektív jogalapú**, valamint **kimentést nem tűrő** felelősségi alakzatnak tekinthető, ahol a helytállási kötelezettség megállapítása *nem függ a felróhatóságtól*. A törvényben előírt felelősségi előírásoktól a felek a hitelezők irányában külső jogviszonyban nem térhetnek el, ebből fakadóan a helytállásra kötelezettek a hitelezőkkel szemben fennálló felelősségüket külső jogviszonyban *nem zárhatják ki érvényesen*.

A jogi személy **tagjait, illetve alapítóit** terhelő **mögöttes felelősség** a másért való felelősségnek olyan járulékos, másodlagos helytállási kötelezettséget jelentő esetköreit foglalja magában, amely önálló *sui generis* helytállási kötelezettségként és felelősségi alakzatként jelenik meg a szabályozásban. A mögöttes felelősség esetében a magatartás következményeiért nem minden esetben annak a személynek kell helytállnia, aki azt kifejtette és a kárt okozta, hanem a mögöttes álló személynek. A mögöttes felelős helytállási kötelezettsége tehát nem önálló felelősség, mivel nem a saját, hanem a főkötelezett kötelezettségéért köteles helytállni; a törvény nem a követelést „többszörözi meg”, hanem a követelésért helytállni tartozók körét

bővíti.⁵ Jogpolitikai indoka tehát a másodlagos felelősség telepítésének az, hogy a hitelezői követelések számára megfelelő fedezetet biztosítson a helytállásra kötelezettek személyének a megtöbbszörözésével. A tagok korlátlan felelősségének hiánya (azaz, ha a tag nem felel a társasági vagyontól nem fedezett tartozásokért) mindenképpen rizikófaktoraként értékelhető a mögöttes tagi felelősség hiányának a következtében, ugyanakkor azonban egy korlátlan tagi felelősségű gazdasági társaság esetében sem feltétlenül biztosított a tartozás megtérülése, mert ekkor a bizonytalansági tényező a társaság mögött álló tag teljesítő- és fizetőképességében, magánvagyonának a mértékében rejlik.

A kötelezett oldalán megjelenő **egyetemlegességre** irányadó rendelkezések beiktatása a szabályozásba a jogosulti pozíció erősítését célozza. Az egyetemlegesség a hitelezők szemszögéből nézve – annak funkcióját tekintve – egy olyan speciális hitelezővédelmi eszközként értékelhető, amely az igényérvényesítés során több adós között egy sajátos közösséget létrehozva teremti meg annak a lehetőségét, hogy a hitelező a polgári jog szabályai alapján választása szerint bármelyik kötelezettől követelhesse a teljes tartozás kiegyenlítését. Mindemellett a jogszabály megengedő klauzulája következtében az egyetemlegesség az **együttes perlés** lehetőségét is maga után vonhatja, melynek keretében a hitelező egy eljárásban akár együttesen is perelheti a kötelezetteket a hatékonyabb végrehajtás érdekében. Korlátlan tagi felelősséggel működő gazdasági társaságok tagjainak helytállási kötelezettsége tekintetében *jogszabályon alapuló egyetemlegességről* beszélhetünk.

3. HELYTÁLLÁSI KÖTELEZETTSÉG A JOGI SZEMÉLY VAGYONA ÁLTAL NEM FEDEZETT TARTOZÁSOKÉRT.

A jogi személy tagja vagy alapítója főszabály szerint nem köteles a jogi személy vagyona által nem fedezett tartozások kiegyenlítésére, hiszen a tulajdoni elkülönülés alapelve alapján a jogi személy saját, a tagok vagyonától elkülönült önálló vagyonnal rendelkezik, amelyhez a jogi személy önálló vagyoni felelőssége társul. A polgári jogi jogviszonyoknak a jogi személy önálló alanya, amely jogviszonyokban szervezeti képviselője révén vesz részt. Ezen főszabály alól a törvény nevesíthet kivételeket, melynek keretei között a tag mögöttes felelőssége és teljesítési kötelezettsége megállapítható a jogi személy vagyona által nem fedezett tartozásokért.

a) *Helytállási kötelezettség a jogi személy jogutód nélkül történő megszűnését követően.*

A **felelősségáttörés** keretei között a jogi személyek általános szabályai szankciós jelleggel határozzák meg *az egyébként helytállásra nem köteles tag vagy alapító korlátlan felelősségét* akkor, ha *a tag vagy az alapító visszaélésszerű magatartása következtében a hitelezői érdekek sérelme megállapítható.* A felelősségáttörés törvényi tényállása csak *a jogi személy jogutód nélkül történő megszűnése esetén*, annak nyilvántartásból történő jogerős törlését követően alkalmazható akkor, ha a vagyon felosztását követően ki nem fizetett hitelezői igények maradtak fenn. A hitelezőket ért hátrány és sérelem keretében a tartozás a jogi személy vagyonából nem kerül megtérítésre. A tag visszaélésszerű magatartásának kereteit a *Ptk. Bevezető rendelkezéseiben* foglalt joggal való visszaélés tilalmára irányadó törvényi feltételek alapján kell megítélni. Nem állapítható meg a tag helytállási kötelezettsége visszaélésszerű magatartása ellenére sem akkor, ha a jogi személy vagyona fedezetet nyújt a hitelezői követelések kiegyenlítésére és teljesítésére. A tag vagy az alapító visszaélésszerű magatartása arra irányul, hogy a tag vagy az alapító az őt jogszabályban megillető, *a jogi személy tartozásaiért fennálló önálló vagyoni felelősségének hiányán alapuló alanyi jogával visszaélt*, mellyel *okozati összefüggésben* a jogi személy nem tudja a hitelezőkkel szemben fennálló kötelezettségeit teljesíteni.⁶

Az előbbi törvényi tényálláshoz képest annak alanyi körét tekintve szélesebb körben, *a korlátozott felelősséggel működő cégekre* vonatkozóan teremt jogalapot a *Ctv. 118/A. § (1) bekezdése* a tag felelősségének a megállapítására. A törvényhely nem valamennyi jogutód nélküli megszűnésre irányuló eljárás esetében fennmaradt, meg nem térült hitelezői követelések kielégítése érdekében hívható fel, hanem szűkebb hatókörrel, **csak a kénysztörlési eljárásban törölt korlátozott felelősséggel működött cégek volt tagjával** szemben alkalmazható. A visszaélést megvalósító magatartás megnyilvánulhat tartósan hátrányos üzletpolitika folytatásában, valamint olyan tevékenységben, melynek keretei között a tagok a cég vagyonával sajátjukként rendelkeztek, továbbá olyan határozatot hoztak, amelyről tudták vagy az általában elvárható gondosság mellett tudhatták volna, hogy az a cég törvényes működésével nyilvánvalóan ellentétes.

A *gazdasági társaságok közös szabályai* határozzák meg a gazdasági társaság jogutód nélkül történő megszűnése esetén azt a kiegészítő rendelkezést, amely alapján **a jogutód nélkül megszűnt gazdasági társaság tagjával szemben** lehet a ki nem elégített hitelezői követeléseket érvényesíteni *a törvényben meghatározott jogvesztő határidőn belül.* Ha a tag a gazdasági társaság működése alatt – főszabály szerint – nem tartozott helytállási

kötelezettséggel a társasági vagyon által nem fedezett tartozásokért, akkor a felelőssége a *Ptk. 3:48. §-ában* meghatározott, **a részére teljesített vagyoni kifizetések és elszámolás során jutatott vagy részesedés mértékéig korlátozott.**⁷ Ha a volt tag nem részesült a felosztott vagyomból, akkor nem tartozik helytállási kötelezettséggel a hitelezői igények megtérítéséért. A *közkereseti társaság tagjának és a betéti társaság beltágjának felelőssége* a megszűnt gazdasági társaság tartozásaiért **korlátlan** és a többi korlátlan helytállásra kötelezett taggal együtt **egyetemleges**. A tagok egymás közötti viszonyában a felosztott társasági vagyomból való részesedésük aránya a meghatározó.⁸

b) Helytállási kötelezettség a jogi személy működése alatt

Az egyes gazdasági társasági formák esetében a törvény az adott társasági formára irányadó speciális törvényi előírások között minden esetben rendelkezik a tag felelősségéről. A jogi személy vagyona által nem fedezett tartozásokért való helytállási kötelezettség *vagyoni típusú, jogszabály erejénél fogva fennálló, objektív jogalapú és feltétlen fokozatú helytállási kötelezettséget* takarnak, melynek megítélése nem függ a felróhatóságtól, valamint korlátlan tagi felelősség esetén meghatározó eleme a *mögöttes jelleg*, illetve az *egyetemlegesség* követelménye.

A **közkereseti társaság tagjai** a *Ptk. 3:138. §-a* alapján a társasági vagyon által nem fedezett kötelezettségeikért **korlátlanul és egyetemlegesen** kötelesek helytállni. Ezen helytállási kötelezettség részletszabályait a *Ptk. 3:139. §-a* tartalmazza. A felelősség másodlagos, **mögöttes** helytállást jelent, amely azt jelenti, hogy a tagtól a társasággal szemben fennálló hitelezői követelés kiegyenlítése csak abban az esetben kérhető, ha azt a társaság vagyona nem fedezi. Jogvita esetén a taggal szemben **bíróági peres eljárás** keretei között lehet igényt érvényesíteni; a helytállási kötelezettség megállapításának előfeltétele, hogy a hitelező először a társaság vagyonából kísérelje meg követelését behajtani.

A gazdasági társaság működése során a társaságban részt vevő tagok köre változhat. A *Ptk. 3:151. §-a* alapján a közkereseti társaság volt tagja **a tagsági jogviszony megszűnését követően** a törvény által meghatározott jogvesztő határidőn belül ugyanúgy köteles helytállni a tagsági jogviszony megszűnése előtt keletkezett társasági tartozásokért, mint amilyen a helytállási kötelezettsége a tagsági jogviszonya fennállása alatt volt. Külön rendezi a törvény a meghalt tag társaságba be nem lépett örökösére irányadó felelőssége előírásokat.

A **közkereseti társaság és a betéti társaság egymás közötti átalakulása** a jogutódlás szabályainak alkalmazása nélkül, egyszerűsített formában, a társasági szerződés módosításával történhet meg. Előfordulhat, hogy az átalakulás következtében a közkereseti társaság tagja kültaggá válik, melynek következtében felelőssége a társasági vagyon által nem fedezett tartozásokért mérséklődik. A *Ptk. 3:153. § (2) bekezdése* alapján a jogelőd közkereseti társaság tagja, ha a jogutódban kültagként vesz részt, az átalakulástól számított ötéves jogvesztő határidőn belül korlátlanul köteles helytállni a társaságnak az átalakulás előtt keletkezett tartozásaiért.

A **betéti társaság** törvényben meghatározott fogalma alapján (*Ptk. 3:154. §*) a betéti társaság legfontosabb attribútumai közé tartozik a **kétféle tagi pozíció**. A betéti társaság **beltagja** a társasági vagyon által nem fedezett tartozásokért **korlátlanul** és a többi beltaggal **egyetemlegesen** köteles helytállni, míg a **kültag** – főszabály szerint – a gazdasági társaság működése alatt **nem felel** azokért a hitelezői követelésekért, amelyeket a társasági vagyonból a fedezet hiánya okán nem lehet megtéríteni. A beltág helytállási kötelezettségére, valamint a vele szemben történő igényérvényesítésre nézve a közkereseti társaság szabályait megfelelően alkalmazni kell. Ha **a tag tagsági jogviszonyában olyan változás következik be**, melynek következtében a beltág kültaggá válik, akkor a kültaggá válástól számított ötéves jogvesztő határidőn belül a beltágra vonatkozó rendelkezések szerint áll helyt a módosítást megelőzően keletkezett társasági tartozásokért.

A *Ptk. 3:159. §-a* akként definiálja – többek között – a **korlátolt felelősségű társaságot**, hogy annak tagja – ha a *Polgári Törvénykönyv* eltérően nem rendelkezik – **nem köteles helytállni** a társasági vagyon által nem fedezett tartozásokért. Ez azt jelenti, hogy a tag a társasági vagyonból ki nem elégített hitelezői követeléseket nem köteles magánvagyonából megtéríteni.

A *Ptk. 3:162. §-a* kivételt teremt ezen rendelkezés alól arra az esetre, ha a tag pénzbeli vagyoni hozzájárulásának legalább felét nem bocsátja teljes egészében alapításkor, illetve a törvényhely által meghatározott határidőn belül rendelkezésre. Ebben az esetben a tagok a még nem teljesített pénzbeli vagyoni hozzájárulásuk összegének erejéig, tehát korlátozott mértékben saját magánvagyonukkal kötelesek helytállni a társaság tartozásaiért. A részletszabályok bemutatása nélkül utalunk itt arra, hogy ez a helytállási kötelezettség nem korlátlan, hiszen csak annak az összegnek az erejéig érvényesül, amely összeget a vállalt vagyoni hozzájárulásból a tag még nem teljesített, illetve ami a visszatartott nyereségből sem nyert még fedezetet. A tag **korlátozott felelőssége** nem alkalmazható akkor, ha tag apport rendelkezésre bocsátását vállalta a társasági szerződésben.

A Ptk. 3:210. §-a alapján a **részvénytársaság** olyan – elsődlegesen – tőkeegyesítő társasági forma, ahol a hangsúly a rendelkezésre bocsátott vagyoni hozzájárulásra helyeződik. A részvénytársaság kötelezettségeiért a **részvényes** – ha a Polgári Törvénykönyv eltérően nem rendelkezik – **nem felel**.

FELHASZNÁLT SZAKIRODALOM ÉS AMELYEKET MÉG TOVÁBBI OLVASÁSRA AJÁNLUNK

Eörsi Gyula „A polgári jogi kártérítési felelősség kézikönyve” (Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó; Budapest; 1966.)

Marton Géza „A polgári jogi felelősség” (Triorg Kft.; Budapest; 1993.)

Ujváriné Antal Edit „Magyar polgári jog. Felelősségtan” (Novotni; Miskolc; 2002.)

„A Polgári Törvénykönyv magyarázata 1.” (KJK-Kerszöv; Budapest; 2004.)

Nochta Tibor „A magánjogi felelősség útjai a társasági jogban” (Dialog Campus; Budapest-Pécs; 2005.)

„A Polgári Törvénykönyv magyarázata III. kötet” (Magyar Hivatalos Közlönykiadó; Budapest; 2006.)

Török Tamás „Felelősség a társasági jogban” (hvgorac; Budapest; 2007.)

Petró Éva „Felelősség a társasági jogban” (In: Acta Conventus de Iure Civili; Tomus VI.; SZTE ÁJTK Polgári jogi és Polgári Eljárásjogi Tanszékének kiadványa; szerk.: Papp Tekla; Lectum Kiadó; Szeged; 2007.; 45-98. pp.)

Papp Tekla (szerk.) „Társasági jog” (Lectum Kiadó; Szeged; 2011.)

Bodzási Balázs „A gazdasági társaságok tagjának felelőssége az új Ptk. alapján” (Csőd, felszámolás, válság; 2013/3-4; 9-10. szám; 56-64. pp.)

Szegedi Ítéltábla Polgári Kollégium 1/2005. (VI. 17.) számú kollégiumi ajánlás

(https://szegediutelotabla.birosag.hu/sites/default/files/field_attachment/ajanlas_2005-1.pdf)

Mohai Máté „Felelősség és helytállási kötelezettség a társaságok jogában” (PhD értekezés; Pécs; 2017.;

<https://ajk.pte.hu/files/file/doktori-iskola/mohai-mate/mohai-mate-vedes-ertekezes.pdf>)

Ujváriné Antal Edit „A tagi felelősség a külső jogviszonyokban” (Publicationes Universitatis Miskolcensis Sectio Juridica et Politica; Tomus XXXV; 2017; pp. 523–544.; <http://midra.uni-miskolc.hu/document/28061/23709.pdf>)

VÉGJEGYZETEK

¹ Lásd a végelszámoló felelősségére részletesen: *Papp T. (szerk.)* i.m. 273-276. pp.

² Lásd erre vonatkozóan részletesen: *Papp T. (szerk.)* i.m. 178-180. pp.

³ Lásd erre vonatkozóan részletesen: *Papp T. (szerk.)* i.m. 327-329. pp.

⁴ A stakeholderekre vonatkozóan lásd: *Kecskés András*: Felelős társaságirányítás (Corporate Governance) (hvgorac; Budapest; 2011.) 43-59. pp.; A hitelezők ebben a megközelítésben a külső stakeholderek csoportjába is besorolhatóak, a védelmi eszközök megközelítésénél azonban azt mondhatjuk, hogy a különféle érdekek vonatkozásában a társasági jogi szabályozásnak számos olyan speciális követelménye is van, amely kifejezetten csak a hitelezők oltalmára hivatott.

⁵ BDT 2005. 1128.; Lásd erre vonatkozóan részletesen: *Bíró György*: Jogértelmezési viták a mögöttes helytállás kérdéskörében (Gazdaság és Jog; 2007/2.; 16-22. pp.); *G. Farkas Judit*: Mögöttes tagi felelősség a magyar társasági jogban (Gazdaság és Jog; 2006/6-7.; 24-30. pp.)

⁶ Lásd erre vonatkozóan részletesen: *Vékás Lajos – Gárdos Péter (szerk.)* „A Polgári Törvénykönyv magyarázatokkal” (Wolters Kluwer; Budapest; 2013.); A korábbi szabályozás alapján született bírói gyakorlatban megjelenő döntések: BH2012. 124.; BH2011. 72.

⁷ BH2011. 109.

⁸ Lásd a jogutód nélkül megszűnt gazdasági társaság tartozásaiért való helytállás szabályaira nézve részletesen: *Papp T. (szerk.)* i.m. 354-356. pp.